

Jaarverslag Museum Van Marken 2023

Definitieve versie, vastgesteld op 15 april 2024

Bestuursverslag

Ook in 2023 heeft de Stichting door middel van activiteiten het erf- en gedachtengoed van de Van Markens en het initiatief om een museum te realiseren, meer zichtbaar gemaakt.

De doelstelling van de stichting is en blijft:

“De stichting heeft ten doel het zichtbaar maken van de effecten van de industriële revolutie en de daarmee samenhangende sociale ontwikkelingen op de hedendaagse samenleving, onder andere door het oprichten van een museum over J.C. van Marken waarin deze effecten zichtbaar, voelbaar en beleefbaar worden gemaakt, alles in de breedste zin des woords.”

In 2023 bestond het bestuur uit Lucas van Wees (voorzitter), Wim Bot (vice-voorzitter), Bram Voermans (penningmeester), Monique van Schevicoven (secretaris) en Argo Oskam (algemeen bestuurslid). Aan het eind van het jaar werd Marcel van Dien benoemd als algemeen bestuurslid.

Begin 2024 is Monique van Schevicoven afgetreden en zijn Onno Misset en Marcia Kok toegetreden tot het bestuur. Zij hebben samen het secretariaat van Monique overgenomen. Ook is begin 2024 Ineke Hulshof toegetreden tot het bestuur als algemeen bestuurslid.

Alle bestuursleden zijn voor 3 jaar benoemd en zijn steeds herbenoembaar. Het bestuur heeft aan de hand van de voorgeschreven zittingsduur het volgende rooster van aftreden vastgesteld.

	AANVANG	EINDE EERSTE TERMIJN	EINDE TWEEDE TERMIJN
Wim Bot	1-9-2019 *)	September 2022	September 2025
Argo Oskam	2-10-2019 *)	Oktober 2022	Oktober 2025
Lucas van Wees	15-2-2021	Februari 2024	Februari 2027
Monique van Schevicoven	15-2-2021	Afgetreden per 1-3-2024	
Bram Voermans	1-1-2023	Januari 2026	Januari 2029
Marcel van Dien	15-12-2023	December 2026	December 2029
Ineke Hulshof	15-2-2024	Februari 2027	Februari 2030
Marcia Kok	1-3-2024	Maart 2027	Maart 2030
Onno Misset	1-3-2024	Maart 2027	Maart 2030

*) DATUM VAN INSCHRIJVING BIJ DE KvK

Het bestuur kwam in 2023 in totaal 9 maal bijeen in reguliere vergaderingen. Er werden formele besluiten genomen over o.a. jaarverslag, jaarrekening, strategie, projecten, subsidieaanvragen, organisatieontwikkeling en de administratieve organisatie.

Ook in 2023 ontvingen de leden van het bestuur geen vacatiegelden en was iedereen bij onze stichting actief zonder algemene vrijwilligersvergoeding.

Gedurende het jaar was er eenmaal een overleg van het bestuur met de andere vrijwilligers.

Het jaar 2023 was een druk Van Marken jaar. Zo zagen twee boeken het licht (over de Van Markens en over het Paviljoen van Delftsche Nijverheid), werden drie exposities ingericht, werd voor de derde maal de Van Marken Dag georganiseerd en vond het onderzoek Strategische Heroriëntatie plaats.

1. De weg van Stichting Museum Van Marken

Aanleiding

Na de publicaties van de boeken over Agneta en Jacques van Marken en de tentoonstelling over 150 jaar Gist in 2019, is de belangstelling voor dit ondernemende en iconische echtpaar sterk toegenomen. Dit was aanleiding om de Stichting Museum Van Marken op te richten met als doel het erf- en gedachtengoed van het echtpaar meer aandacht te geven met als ultieme einddoel een fysiek museum.

Jacques Van Marken was niet alleen één van de industriële aartsvaders van ons land, maar verdient ook een plaats naast Delftse iconen als Willem van Oranje, Antoni van Leeuwenhoek en Johannes Vermeer. Als eerste sociale ondernemer in Nederland heeft hij veel betekend voor Delft, Nederland en daarbuiten.

Agneta Matthes was daarbij zowel zakelijk als privé zijn steun en toeverlaat. Bovendien organiseerde ze jaarlijks de Gemeenschapsdagen, realiseerde ze het Agnetapark als modelwijk voor de arbeiders én leidde ze haar eigen parfumbabriek Maison Neuve.

Hun verhaal van de Van Markens is anno nu nog steeds actueel, omdat maatschappelijk ondernemen, innovatie en brede welvaart volop in de belangstelling staan.

Strategische heroriëntatie

In 2023 gaf het bestuur opdracht aan Adviesbureau BMC om de stichting te begeleiden in een strategische heroriëntatie op de koers die stichting moet varen en op de vorm waarop zij zich het beste kan organiseren en manifesteren. Deze strategische heroriëntatie is uitgevoerd door Marco van Vulpen en Pepijn van Aken van BMC in de periode september - december 2023.

Directe aanleiding voor de strategische heroriëntatie is dat de aanvankelijke ambitie om een fysiek museum te realiseren met een volwaardige museumorganisatie en -accommodatie, om verschillende redenen nog niet mogelijk was gebleken. Daarnaast is in de afgelopen jaren het inzicht gegroeid dat ook andere vormen dan een (museum)gebouw interessant kunnen zijn om het erf- en gedachtengoed van de Van Markens te beheren en voor een breed publiek te ontsluiten.

Na gesprekken met belangrijke stakeholders en een tweetal sessies met een klankbordgroep is door BMC een rapport opgesteld met conclusies en aanbevelingen. Duidelijk daarbij is dat de nalatenschap van de Van Markens anno nu een grote inspiratiebron is voor een betere wereld ('impact ondernemen'). Daarmee staat Stichting Museum Van Marken midden in de actualiteit.

Begin 2024 presenteerde BMC haar eindrapport (zie [<link>](#)). De conclusie daarvan is dat wij ons voor de toekomst minder moeten focussen op een permanent museum, maar meer op het Agnetapark en de historische aanknopingspunten die in Delft nog steeds te vinden zijn. Daarbij zouden we ons moeten richten op twee samenhangende programmalijnen: de *erfgoedlijn*, met daarin het behoud, beheer en ontsluiten van de collectie en de *gedachtengoedlijn*, waarin het

bouwen aan een betere wereld centraal staat, met projecten en activiteiten op het gebied van sociaal- en impact ondernemen.

Het huidige beleidsplan (zie [link](#)) dat eind 2021 werd vastgesteld voor de periode 2022-2024, is richtinggevend voor het vertellen van het 'Verhaal van de Van Markens' en de verschillende keuzes en acties van de stichting. Eind 2024 zal een nieuw beleidsplan worden opgesteld, waarvoor de strategische heroriëntatie de input is.

Comité van Aanbeveling

Sinds 2022 heeft Stichting Museum Van Marken een zeer gewaardeerd Comité van Aanbeveling. Het comité bestaat uit elf prominente personen die de ambities van de stichting ondersteunen en haar initiatief een warm hart toedragen. Met een aantal van hen werd gesproken in het kader van de strategische heroriëntatie.

Het Comité van Aanbeveling bestaat uit:

- **Edith Schippers** (o.a. president DSM en voormalig minister VWS)
- **Feike Sijbesma** (o.a. voormalig CEO DSM en voormalig directeur DSM Delft)
- **Frits van Bruggen** (o.a. voorzitter directie MN Services en voormalig hoofddirecteur ANWB)
- **Hein van Oorschot** (o.a. oud-burgemeester gemeente Delft en voorzitter CvB Tilburg University)
- **Ingrid Thijssen** (o.a. voorzitter VNO-NCW en voormalig commissaris Coöperatie VGZ)
- **Nathalie de Vries** (o.a. founding partner Architectenbureau MVRDV en lid RvT Groninger Museum)
- **Tim van der Hagen** (o.a. voorzitter CVB TU Delft en lid Adviesraad Wetenschap, Technologie en Innovatie)
- **Tjark Tjin-A-Tsoi** (o.a. per 1 juni 2022 CEO TNO en lid RvT Nationale Opera en Ballet)
- **Tuur Elzinga** (o.a. voorzitter FNV en voormalig lid Eerste Kamer)
- **Wim Pijbes** (o.a. directeur Stichting Droom en Daad, voormalig directeur Rijksmuseum Amsterdam en Kunsthal Rotterdam)
- **Winnie Sorgdrager** (o.a. minister van Staat en oud-voorzitter Raad voor Cultuur).

Gemeente Delft en dsm-firmenich belangrijke stakeholders

Het bestuur van de stichting heeft periodiek contact met belangrijke stakeholders om steun te verwerven voor het realiseren van haar ambities.

Daadwerkelijke steun van de gemeente Delft voor het idee van een Museum Van Marken, in welke vorm dan ook, is van groot belang om stappen in de goede richting te zetten. Op bestuurlijk en ambtelijk niveau zijn er vorig jaar diverse contacten geweest. Onze inzet hierbij blijft algemene politieke steun en de steun voor het aanstellen van een coördinator die ons initiatief een extra impuls kan geven en onze vrijwilligersorganisatie kan ondersteunen.

Een andere belangrijke partner is dsm-firmenich Delft. In 2023 zijn er meerdere contacten geweest over onze projecten, plannen en ambities.

Beide partijen hebben in 2023 ons en onze projecten op verschillende momenten en manieren gesteund en we zijn hen daar zeer erkentelijk voor.

Vrienden van Museum Van Marken

Eind 2023 heeft het museum 275 particuliere en 10 zakelijke Vrienden. Deze Vrienden van Museum Van Marken vormen voor ons een belangrijke groep stakeholders. Een overzicht van onze Vrienden is te vinden op onze website (zie [link](#)).

Om de contacten met de Vrienden te versterken en hen betrokken houden bij onze activiteiten, is het donateurschap ingevoerd. Alle bestaande en nieuwe particuliere Vrienden werd gevraagd om in plaats van een eenmalige bijdrage een jaarlijkse bijdrage te doneren. Van hen hebben er 35 mensen daar positief op gereageerd. De zakelijke Vrienden zullen daarvoor in 2024 worden benaderd.

Museum Van Marken prijst zich gelukkig met enkele particulieren en bedrijven die ons helpen met onze exploitatie en bij financiële knelpunten in een project.

Andere contacten en samenwerkingen

Bij onze activiteiten zoeken we de samenwerking met alle partijen in stad, maar zeker met de ondernemers en sociale- en culturele instellingen die Van Marken en onze stichting een warm hart toedragen.

Op dit moment is er al een sterke samenwerking met de Hortus Botanicus (project Het Groene Lab en het Trekvaartproject) en het Stadsarchief Delft (digitalisering beeldcollectie dsm-firmenich). Maar ook diverse ondernemers en museum Prinsenhof steunen ons, bijvoorbeeld met de opslag van de collectie die we aan het opbouwen zijn.

In het Erfgoednetwerk Delft leren de culturele organisaties in Delft elkaar kennen en begrijpen én helpen ze elkaar waar dat kan.

Op 17 oktober j.l. ontvingen Museum Van Marken en de Hortus Botanicus in de Hortus het Erfgoednetwerk Delft. Het was een geslaagde middag met uitwisseling van kennis en ervaringen.

Mooie recensies waren te horen over het paviljoen dat de Hortus en Museum Van Marken samen aan het realiseren zijn. De bouw ervan is inmiddels vergevorderd en zal naar verwachting in 2024 worden afgerond.

Buiten Delft hebben we contacten met andere musea, met diverse fondsen en met de provincie Zuid-Holland.

Ook in 2023 gaf de stichting weer acte de présence op de jaarlijkse Bilderbergconferentie in Oosterbeek, die ieder jaar door VNO/NCW georganiseerd wordt. Van Marken was (met Stork) een van de initiatiefnemers van een werkgeversvereniging, waaruit later VNO/NCW is ontstaan.

Maison Neuf

Sinds eind 2022 heeft Museum Van Marken een eigen (tijdelijke) ruimte (ons 'Clubhuis') op de begane grond van het oude VAK-gebouw aan de Westvest 9.

In deze ruimte is door het bestuur vergaderd, door vrijwilligers regelmatig overlegd en samengewerkt en is bezoek ontvangen. Ook vinden hier periodiek vrijwilligersbijeenkomsten plaats.

2. Collectie en tentoonstellingen

Als het om de opbouw van de museumcollectie gaat, zijn ons ook in 2023 weer een aantal interessante voorwerpen aangeboden. Daaronder waren een waardevol fotoboek van Richard Beenen van de Koninklijke Harmoniekapel en een verzameling glasnegatieven die we via Emy Pelt kregen van de heer Braggaar, de vroegere bedrijfsfotograaf.

Ook via Emy Pelt verwierven we een grote hoeveelheid voorwerpen van Annemarie van Noort uit de nalatenschap van Max van Noort.

Onze collectie bestaat op dit moment uit meer dan 400 objecten (voorwerpen, boeken, Fabrieksboeken en foto's), die verzekerd zijn (inclusief het vervoeren en tentoonstellen ervan) en 'om niet' opgeslagen liggen bij onze zakelijke Vriend Joh. Van Buuren & Zn. De beschilderde paviljoenrollen zijn opgeslagen bij Museum Prinsenhof. Beide gerestaureerde Paviljoenpanelen hebben bij dsm-firmenich een mooie plek gevonden.

Project ontsluiting Fotocollectie DSM met Stadsarchief Delft

Zoals bekend is er sinds eind 2021 een groepje vrijwilligers, oud-DSM'ers en vrijwilligers van MVM bij Stadsarchief Delft aan het werk. Zij zijn bezig met uitzoeken, nummeren en invoeren van fotomateriaal van dsm-firmenich in het computersysteem van het archief.

Al het fotomateriaal is in 2023 verwerkt en door een extern bedrijf gedigitaliseerd. Aan de negatieven en ander beeldmateriaal wordt nog gewerkt. Steeds weer valt de hoeveelheid werk toch tegen, maar het project vordert gestaag en de vrijwilligers blijven enthousiast.

Hopelijk kan in 2024 het fotomateriaal op de website [VeleHanden.nl](https://velehanden.nl) worden gezet en dus bekeken en becommentarieerd worden door belangstellenden.

Ceres beeld

Het Ceresbeeld dat van 1880 tot ca. 1950 in het Agnetapark stond, was onderdeel van de Bakkersfontein. Het werd twee jaar geleden aan ons geschonken door Peter van den Berg en Annelies Holthof uit Zuidlaren en door vrijwilligers bij hen opgehaald. Sindsdien is het beeld onder handen geweest van Kunstwacht in Delft en van enkele vrijwilligers van onze stichting.

De meeste tijd is gaan zitten in onderzoek naar de geschiedenis van het beeld en van zinken beelden in het algemeen. Het beeld blijkt destijds gemaakt te zijn door de firma Braat, die toen een belangrijke leverancier was van zinken beelden en (bouw-)ornamenten. Onze 'Ceres' blijkt een variant van de 'standaard' leverbare Flora, alleen draagt Ceres korenaren en Flora een boekje.

Van het beeld zijn het voetstuk, alle ledematen en de scheuren vakkundig door de Kunstwacht gerepareerd. Er is voor gekozen om het beeld niet opnieuw af te werken, omdat dan veel 'patina van de tijd' verloren zou gaan. Het beeld is tijdens de Van Marken Dag in Heinde onthuld door burgemeester Van Bijsterveldt. Daarna is het opgenomen in onze collectie en in onze ruimte Maison Neuf geplaatst.

Over de geschiedenis en restauratie van het beeld is door onze vrijwilligers een document gemaakt, met alle informatie en achtergronden. Het is [hier](#) op onze site te vinden

Exposities Panelen Paviljoen van Delftsche Nijverheid

De stichting Museum Van Marken heeft in 2020 een bijzondere schenking ontvangen van het echtpaar Aad en Toni van der Meer. Het gaat om 37 panelen die de basis vormden van een (demontabel) 'Paviljoen van Delftsche Nijverheid' dat Van Marken vanaf 1900 meerdere jaren heeft ingezet om zijn producten op -vooral- Landbouwtentoonstellingen te promoten.

In 2023 waren de 2 gerestaureerde panelen de publiekstrekker bij twee exposities. Van 25 mei tot 5 juli waren de panelen met de speciaal vervaardigde zogenaamde 'Basisexpositie' zes weken lang te bezichtigen in het Stads kantoor van de gemeente Delft. De panelen werden opgesteld met behulp van een speciale constructie, ontworpen door het Delftse Improve en gefinancierd door Emy Pelt-Jellema.

En van 28 augustus tot 28 oktober maakten de panelen deel uit van de tentoonstelling 'KOM KIJKEN' die in het kader van het Van Leeuwenhoekjaar werd gehouden in de Oude Kerk. Op de laatste dag hield de onze vrijwilliger/projectleider Marcel van Dien daar een lezing over alle ins-and-outs van het paviljoen en de panelen. De panelen zijn daarna teruggedaan naar hun 'thuisbasis', het RFBC-gebouw van dsm-firmenich op de Biotech Campus Delft.

Tentoonstelling in DOK/OPEN

Op 31 oktober opende voorzitter Lucas van Wees in DOK/OPEN en in aanwezigheid van vrijwilligers en Vrienden, de tentoonstelling 'Ieder uur een woord, een daad'. Dat gebeurde onder andere met een lezing door Jan van der Mast, de schrijver van het gelijknamige boek, dat door als ons eerste boek van Museum Van Marken in juni was uitgegeven.

De tentoonstelling was daar tot 22 december te zien en kreeg veel aandacht van de bezoekers van DOK/OPEN.

Presentatie boek Paviljoen van Delftse Nijverheid in DOK/OPEN

Aan het eind van de tentoonstelling, presenteerde Museum Van Marken op 19 december haar tweede boek: 'Paviljoen van Delftsche Nijverheid'. Hiervan werd het eerste exemplaar uitgereikt aan Anne-Marie van Brecht, adviseur Cultureel Erfgoed van de Provincie Zuid-Holland, de partij die de publicatie van het boek voor een groot deel mogelijk maakte. Er werden andere eerste exemplaren uitgereikt aan Aad en Toni van der Meer en aan Emy Pelt-Jellema. Ook nu was er weer een ruime belangstelling.

3. Projecten, activiteiten en producten

Bij alle projecten, activiteiten en producten die Stichting Museum Van Marken ontwikkelt en uitvoert, nemen we de bezoekers mee door het erf- en gedachtengoed en de ambities van Jacques van Marken en zijn vrouw Agneta Matthes. De betekenis en invloed van hen op de hedendaagse samenleving maken we zichtbaar en tastbaar.

Eerste Boek 'Ieder uur een woord, een daad'

Op vrijdag 16 juni 2023 presenteerde Museum Van Marken in het Stads Kantoor ter gelegenheid van de opening van een Van Marken Tentoonstelling daar, een nieuw boek (het eerste van Museum Van Marken) over Jacques en Agneta van Marken. Het boek kon als catalogus bij de tentoonstelling worden gebruikt, die tot 5 juli in het Stads Kantoor te bezichtigen was.

In het boek met als titel 'Ieder uur een woord, een daad' beschrijft Jan van der Mast het leven en de betekenis van de nalatenschap van Jacques en Agneta aan de hand van twaalf thema's en het 'ABC van Jacques en Agneta'. De thema's laten zien dat de Van Markens vernieuwers waren op het gebied van sociaal beleid, microbiologie, techniek, public relations en het internationale netwerk van progressieve ondernemers. Daarnaast zijn er thema's over het dynamische persoonlijke leven van Jacques van Marken: zijn zenuwpijnen die uitmondde in een ernstige morfineverslaving, zijn wonderlijke dubbelleven en de bijzondere opstelling van Agneta daarin.

De eerste exemplaren van het boek werden in aanwezigheid van wethouder Frank van Vliet, overhandigd aan Fedde Sonnemans, directeur van dsm-firmenich Delft en aan Emy Pelt-Jellema, dochter van een van laatste directeuren van de Nederlandsche Gist- en Spiritusfabriek.

Het boek wordt uitgegeven door Stichting Museum Van Marken en is vernoemd naar een lijfspreuk van Jacques van Marken: 'Breng ieder uur een woord, een daad die voor de wereld iets achterlaat'. Het boek van 144 pagina's met veel foto's, heeft een harde koft en is te koop via onze webwinkel en bij de Delftse boekhandels Paagman, De Omslag en Kempers.

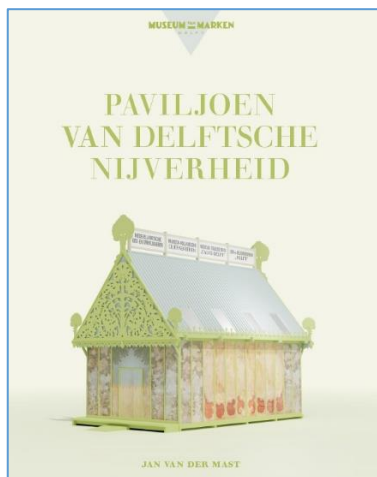
Foto: Koos Bommelé

Tweede boek als afronding van het project Paviljoen van Delftsche Nijverheid

In 2020 ontving onze stichting zevenendertig fraai beschilderde panelen van het Paviljoen van Delftsche Nijverheid. Van Marken had dit demontabele reclamepaviljoen in 1900 laten bouwen om de producten van zijn fabrieken op -vooral- landbouwtentoonstellingen te promoten. Na de schenking van de panelen door Aad en Toni van der Meer uit Sion/Rijswijk is er een jarenlang proces op gang gekomen. Daarbij is steeds meer bekend geworden over de geschiedenis van het Paviljoen.

De beschilderde canvas doeken zijn van de originele houten frames gehaald en door middel van 'conservatie' van verdere teloorgang gered, én twee panelen zijn met dank aan DSM en het Ondernemersfonds gerestaureerd. Onze vrijwilliger Marcel van Dien leidde dit project dat ongeveer drieënhalf jaar duurde.

Het wel en wee van het paviljoen en het project is beschreven in ons tweede boek 'Paviljoen van Delftsche Nijverheid'. Naast de informatie over het paviljoen is er ook te lezen over reclameman Jacques van Marken, over tentoonstellingen in die tijd, over de schilder Bauer en over het paviljoen 'Het Groene Lab' in de Hortus Botanicus. Het boek werd met lezingen gepresenteerd in DOK/OPEN op 19 december (zie hiervoor)

Basistentoonstelling van de Van Markens

In 2023 ontwikkelden we ook een basistentoonstelling van Jacques en Agneta van Marken, die in meerdere situaties te gebruiken is (en in 2023 ook al veel werd gebruikt, zie elders in dit jaarverslag).

In mei werden de negen dubbelzijdig geprinte tentoonstellingspanelen afgeleverd: zeven met onze basistentoonstelling (met als titel: "Ieder uur een woord een daad", conform de titel van het boek), en twee panelen over het Paviljoen der Delftse Nijverheid. Het ontwerp en productie van de tentoonstellingspanelen was geheel in handen van vrijwilligers van onze stichting.

Samenwerking Hortus Botanicus Delft, Expertise Platform Water en Museum Van Marken

De Hortus Botanicus van de TU Delft, het Expertise Platform Water en Stichting Museum Van Marken werken samen in 2 projecten die mogelijk gemaakt zijn door Stichting Gebiedsfonds Delft Technology Park en de provincie Zuid-Holland: project Het Groene Lab en project Trekvaarten.

Project Het Groene Lab

Het project loopt al een paar jaar, maar vorig jaar lag de nadruk op het realiseren van 'Paviljoen het Groene Lab' in de Hortus Botanicus. Daar wordt de geschiedenis van de Van Marken fabrieken en de Hortus zichtbaar gemaakt in een circulair paviljoen, geïnspireerd op de oude Van Marken Paviljoens. Het paviljoen is ontworpen door Ludovica Beltrami en Han Li; het hout is gedoneerd door TU Delft Bouwkunde. Leerlingen van ROC Mondriaan werken via opleidingsbedrijf Bouwmensen aan de uitvoering. In de loop van 2024 zal het paviljoen gereed zijn.

Project Trekvaarten

Het tweede project, 'Oude en nieuwe trekvaartroutes terug op de Delftse Schie', is eveneens meerjarig. Het is gestart in 2021 met als doel de oude trekvaartroutes van Leiden naar Rotterdam weer zichtbaar en mogelijk te maken, met oude, huidige en nieuwe op- en afstapplaatsen. De op- en afstapplaats bij de Hortus is gerealiseerd en in gebruik genomen.

In Delft was Van Marken in de 19e eeuw de eerste die zijn bedrijven langs de Schie situeerde, sinds de 17e eeuw de industriële ader van Delft en omstreken. Rond de eeuwwisseling volgden ook universiteitsgebouwen en andere bedrijven.

Een belangrijk onderdeel van het project is het boek "Ondernemerschap langs de Schie", waarvan de voorbereidingen in 2023 zijn gestart. Het boek zal in de loop van 2024 gereed komen.

De derde Van Marken Dag

Op 27 augustus was het weer feest in het Agnetapark, waarbij -ondanks de buien- veel mensen een mooie dag beleefden in het gebouw van Heinde (eerder: Heinde & Ver), op het terras en in kraampjes en voorstellingen in het park.

Presentaties en de basistoonstelling van Jacques en Agneta waren in het gebouw van Heinde. Burgemeester van Bijsterveldt onthulde hier binnen ook het gerestaureerde Ceresbeeld in aanwezigheid van de schenkers van het beeld. Parfummerk Maison Neuve (zie [link](#)) vierde haar 150-jarig met de onthulling van een door Royal Delft/de Porceleyne Fles vervaardigd bord, samen met een schilderij van Debora Makkus.

Door het mindere weer gingen enkele rondleidingen niet door; wel konden gelukkig doorgaan de rondritten door het park met een historische Rolls Royce. Een groot succes was ook de bakwedstrijd 'Wie maakt de beste Arretjes-cake'. Toen om 4 uur de zon door brak kon de dag feestelijk worden afgesloten met een swingend optreden van Guz & Friends.

Ook in 2024 is er op de laatste zondag van augustus weer een Van Marken Dag, namelijk op zondag 25 augustus.

4. PR en Marketing

Open Monumentendag

Tijdens de Open Monumentendag op 9 en 10 september stond Museum Van Marken met een infostand in de Hortus Botanicus. We kregen veel aanloop op een mooie plek, dicht bij het in aanbouw zijnde circulaire paviljoen 'Het Groene Lab'. Bezoekers werden geïnformeerd over onze activiteiten en konden tevens de tentoonstelling bezoeken.

Gepensioneerdenmiddag DSM

Tijdens de jaarlijkse gepensioneerdenmiddag van DSM op 2 november was Museum Van Marken aanwezig met een infostand in Lijm & Cultuur. Ook hier weer veel bezoek, verkopen en gesprekken over onze doelstellingen en activiteiten. Bovendien kregen we weer enkele bijzondere items aangeboden voor onze collectie.

Kraam op de Delftse markt

Eind december stond onze vrijwilliger Marcel van Dien twee keer met een kraam op de Delftse warenmarkt. Vooral om het nieuwe boek Paviljoen van Delftse Nijverheid te promoten, maar ook om meer bekendheid te geven aan onze activiteiten en producten. Museum Van Marken deelde haar kraam met schrijver Jan v.d. Mast, die er zijn Delftse Scheurkalender 2024 onder de aandacht bracht.

Social Media

Stichting Museum Van Marken is steeds vaker aanwezig op de socials om zo de bekendheid van haar initiatief te vergroten.

Het afgelopen jaar heeft stichting Museum Van Marken een verbeterslag gemaakt omtrent de online 'merkuitingen'. Deze verbeterslag heeft voornamelijk plaatsgevonden op het platform Instagram. Hier heeft de stichting een vernieuwde huisstijl geïmplementeerd, is het gebruik gaan maken van 'stories' en 'highlights' en is het over het algemeen een stuk actiever. Met resultaat: zo heeft ons Instagram nu 475 volgers en een maandelijks bereik van circa 1500 accounts.

Ook Facebook en LinkedIn zijn actief en in gebruik. De verdere ontwikkeling hiervan loopt parallel aan de verbetering van Instagram en krijgt in 2024-2025 aandacht. Hoe meer mensen betrokken raken bij onze stichting, hoe beter!

Winkel en website

De webwinkel is voor onze stichting inmiddels van veel waarde. In 2023 hebben we het bestellen en leveren verder kunnen uitbreiden en verbeteren met de inzet van onze vrijwilliger Dorine Prins. In het bijzonder door de uitgifte van onze 2 boeken ('Ieder uur een woord, een daad' en 'Paviljoen van Delftsche Nijverheid') en door de verkoop van onze Van Marken Wijnen en onze Van Marken Olijfolie, is de omzet van de webwinkel in 2023 flink gegroeid.

Fabrieksbodes

Drie reguliere Fabrieksbodes (de periodieke nieuwsbrief van Museum Van Marken) en twee "Nieuwsflitsen" werden uitgebracht. Deze werden verzonden aan onze Vrienden, vrijwilligers, leden van het Comité van Aanbeveling en anderen die zich ervoor hebben ingeschreven. De nieuwsbrieven werden na enige tijd op de website geplaatst.

Media

De Stichting kwam ook in 2023 weer regelmatig in het nieuws, met name rondom de exposities, de boeken en de Van Marken Dag. Er werd aandacht aan besteed door de lokale radio en publicaties in het Algemeen Dagblad, Delft Op Zondag en andere media.

5. Fondsenwerving

Voor Museum Van Marken is het verwerven van financiële middelen via Vrienden, fondsen en anderen, essentieel om haar activiteiten en projecten te kunnen uitvoeren.

Ook in 2023 werden er bijdragen gevraagd aan en ontvangen van ondernemers, overheden en doelenfondsen voor bijv. de Van Marken Dag, de twee verschenen boeken, de tentoonstellingen en de grotere projecten.

De Rabo Clubsupportactie leverde € 437,60 op voor het boek over het Paviljoen van Delftsche Nijverheid.

Het bestuur is iedereen zeer erkentelijk voor de gegeven ondersteuning.

6. Interne organisatie

Museum Van Marken bestaat uit een bestuur, projectleiders en medewerkers. Ze zijn allen vrijwilliger en werken actief samen en stemmen periodiek onderling de actualiteit en de werkzaamheden af met het Beleidsplan 2022-2024 (zie [<link>](#)) als richtinggevend plan. Het Bestuur is daarbij eindverantwoordelijk en vertegenwoordigend.

Eind 2023 waren er zo'n 30 vrijwilligers bij Stichting Museum Van Marken werkzaam, op tal van terreinen en met een grote verscheidenheid in activiteiten en tijdsbesteding.

In 2023 was Ruitenburg adviseurs & accountants als Zakelijk Vriend bij Museum Van Marken betrokken en partner op fiscaal, juridisch en financieel gebied. Naast advisering verzorgde het bureau onze financiële administratie, de periodieke rapportages en belastingaangiftes, en stelden zij samen met de penningmeester de jaarrekening op. Vanaf 1 januari 2024 hebben ze deze werkzaamheden overgedragen aan RDA Administratiekantoor en Belastingadviesbureau.

Voor de Jaarrekening 2023 met toelichting, zie bijlage.

Bijlage: Jaarrekening 2023 met toelichting

Staat van baten en lasten van de jaren 2023 en 2022	Werkelijk 2023	Begroot 2023	Werkelijk 2022
Baten/Inkomsten			
B1 Particuliere vrienden/donateurs	2.721		1.909
B2 Overige particuliere giften en donaties	6.613		2.000
B3 Zakelijke Vrienden	150		513
B4 Algemene subsidies en -fondsdonaties	0		1.653
B5 Crowdfunding	0		8.570
B6 Projectsubsidies, -donaties en -sponsoring	26.216		25.069
B7 Overige projectopbrengsten	5.804		2.281
	41.504	48.481	41.995
Lasten/Uitgaven			
L1 Collectie-opbouw en museumontwikkeling	0		2.341
L2 Organisatie (werkvelden)	380		649
L3 Communicatie, promotie en marketing	4.594		0
L4 Algemene kosten en bankkosten	7.406		2.431
L5 Projectkosten	27.315		26.853
	39.695	68.450	32.274
Bruto exploitatieresultaat excl. projectresultaten	1.809	-19.969	9.721
Mutatie Projectvoorziening Paviljoen-Panelen	0		-2.349
Mutatie Projectvoorziening Trekvaarten	-6.002		11.903
Mutatie Projectvoorziening Botanische Tuin-Het Groene Lab	0		-3.368
Mutatie Projectvoorziening Jaffa	0		-900
	7.811		4.435
Dotatie Stichtingsreserve	3.125		-4.650
Dotatie Bestemmingsreserve Museumgebouw	1.562		3.029
Dotatie Bestemmingsreserve Collectie	1.562		3.029
Dotatie Bestemmingsreserve Exposities	1.562		3.029
Netto exploitatieresultaat na dotaties Bestemmings- en Stichtingreserves	0		-0

Balans per

(alle bedragen excl. BTW)

31-12-2023

31-12-2022

Activa

Voorraden

6.502

Vorderingen

Debiteuren

0

0

Omzetbelasting

2.787

0

Totaal vorderingen

2.787

0

Totaal bank

56.416

40.056

Totaal activa

65.705

40.056

Passiva

Eigen Vermogen

Stichtingsreserve

12.244

9.119

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserve Museumgebouw

5.951

4.389

Bestemmingsreserve Collectie

5.951

4.389

Bestemmingsreserve Exposities

5.951

4.389

Totaal Bestemmingsreserves

17.852

13.166

Totaal Eigen Vermogen

30.096

22.285

Voorzieningen

Projectvoorziening Paviljoen Panelen

0

0

Projectvoorziening Trekvaarten

23.546

17.548

Projectvoorziening Groene Lab

0

0

Projectvoorziening Jaffa

0

0

Totaal voorzieningen

23.546

17.548

Schulden

Crediteuren

12.063

143

Omzetbelasting

0

80

Totaal schulden

12.063

223

Totaal passiva

65.705

40.056

Toelichting staat van baten en lasten

0 Algemeen

Het financiële verslag is opgesteld volgens de in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Winsten worden toegerekend aan de periode waarin ze zijn gerealiseerd. Verliezen worden verantwoord in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn.

B1/B2 Particuliere Vrienden/Donateurs/Overige giften en donaties

In 2023 hebben we meer en vaker een donatie gehad van donateurs en particuliere vrienden.

Gedurende het jaar zijn particuliere vrienden gevraagd om hun donatie om te zetten in een jaarlijks terugkerende betaling.

35 particuliere vrienden zijn hiertoe overgegaan. Daarnaast zijn er door de verschillende tentoonstellingen meer donaties gedaan.

Per 31/12/2023 hebben we 275 Particuliere Vrienden.

B3 Zakelijke vrienden/Sponsors

In 2023 is er 1 zakelijke vriend bijgekomen. De grootste bijdrage van zakelijke vrienden vindt plaats in natura.

Financiële bijdragen zijn tot dusverre 1-malig.

B5/B6 Crowdfunding en Projectsubsidies, -donaties en -sponsors (B5 en B6)

De opbrengsten voor specifieke projecten kwamen uit subsidies/donaties voor de Van Markendag, andere projecten en specifieke bijdragen voor de panelen.

Daarnaast zijn er eenmalige bijdragen ontvangen voor de financiering van de strategische herorientatie.

B7 Overige projectopbrengsten

Deze opbrengsten bestonden uit verkoop van tentoonstellingsmateriaal en winkelverkoop.

Door het uitgeven van nieuwe boeken was de opbrengst fors hoger dan in 2023.

L1/L2/L3 Collectie-opbouw en museumontwikkeling, organisatie en communicatie, promotie en marketing

Dit betreft voornamelijk promotiekosten, waaronder flyers, banners, spandoeken en de kosten voor de Van Markendag.

L4 Algemene kosten en bankkosten

Dit betreft kosten voor huur, inrichting, verzendkosten, ICT en kosten voor bank en verzekeringen.

L5 Projectkosten

De projectkosten van 2023 hebben met name betrekking op het uitgeven van boeken en de kosten die gemaakt zijn voor de strategische herorientatie.

Bruto exploitatieresultaat (excl. projectresultaten)

Het bruto exploitatieresultaat bedraagt € 1.809.

Positieve resultaten van de andere afgesloten projecten komen ten goede van de reserves.

Netto exploitatieresultaat (incl. projectresultaten) en bestemming ervan

Na mutatie van de projectvoorzieningen resteert een positief saldo van € 7.811. Hiervan komt € 3.125 ten gunste van de Stichtingsreserve.

Het restant wordt in gelijke delen gedoteerd aan de drie bestemmingsreserves.

Toelichting Balansposten

Algemeen

Het financiële verslag is opgesteld volgens de in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Voorraden

Dit betreft de waarde van de voorraad boeken. Deze zijn gewaardeerd tegen kostprijs.

De voorraad wandelkaarten, ansichtkaarten en puzzels zijn niet gewaardeerd, ook omdat de kosten voor het realiseren ervan al eerder verantwoord zijn.

Eigen Vermogen

Het Eigen Vermogen bestaat uit:

- de Stichtingsreserve: de algemene reserve van onze stichting
- de Bestemmingsreserve Museumgebouw: een reserve ten behoeve van het leveren van een eigen bijdrage aan een te realiseren 'Museum Van Marken'.
- de Bestemmingsreserve Collectie: een reserve ten behoeve van het leveren van een eigen bijdrage aan het verwerven en/of restaureren van collectiestukken.
- de Bestemmingsreserve Exposities: een reserve ten behoeve van het leveren van een eigen bijdrage aan de exploitatie van exposities.

Gezien het doel van onze stichting in opbouw is beleidsmatig besloten evt. positieve jaarresultaten te bestemmen voor de algemene Stichtingsreserve (40%) en de drie Bestemmingsreserves (elk 20%). Evt. negatieve jaarresultaten worden ten laste gebracht van de algemene Stichtingsreserve.

Het Eigen Vermogen is verhoogd met € 3.125 als gevolg van het positieve netto exploitatieresultaat.

Specificaties mutaties stichtingsreserves en bestemmingsreserves	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022
<u>Stichtingsreserve</u>		
Stand per begin boekjaar	9.119	13.769
Toevoegingen boekjaar	3.125	0
Onttrekkingen boekjaar	0	4.650
Stand per einde boekjaar	12.244	9.119
<u>Bestemmingsreserve Museumgebouw</u>		
Stand per begin boekjaar	4.389	1.360
Toevoegingen boekjaar	1.562	3.029
Onttrekkingen boekjaar	0	0
Stand per einde boekjaar	5.951	4.389
<u>Bestemmingsreserve Collectie</u>		
Stand per begin boekjaar	4.389	1.360
Toevoegingen boekjaar	1.562	3.029
Onttrekkingen boekjaar	0	0
Stand per einde boekjaar	5.951	4.389
<u>Bestemmingsreserve Exposities</u>		
Stand per begin boekjaar	4.389	1.360
Toevoegingen boekjaar	1.562	3.029
Onttrekkingen boekjaar	0	0
Stand per einde boekjaar	5.951	4.389
<u>Specificaties mutaties voorzieningen</u>		
<u>Projectvoorziening Paviljoen Panelen</u>		
Stand per begin boekjaar	0	2.349
Toevoegingen boekjaar	0	535
Onttrekkingen boekjaar	0	2.884
Stand per einde boekjaar	0	0
<u>Projectvoorziening Trekvaarten</u>		
Stand per begin boekjaar	17.548	5.645
Toevoegingen boekjaar	12.000	11.903
Onttrekkingen boekjaar	6.002	0
Stand per einde boekjaar	23.546	17.548
<u>Projectvoorziening Groene Lab</u>		
Stand per begin boekjaar	0	3.368
Toevoegingen boekjaar	0	6.709
Onttrekkingen boekjaar	0	10.076
Stand per einde boekjaar	0	0
<u>Projectvoorziening Jaffa</u>		
Stand per begin boekjaar	0	900
Toevoegingen boekjaar	0	1.283
Onttrekkingen boekjaar	0	2.183
Stand per einde boekjaar	0	0